

LOVOCHEMIK

VÝROBNA MEŘO NAJÍŽDÍ

Společnost PREOL získala povolení k uvedení výrobní jednotky MEŘO do zkušebního provozu.

strana 3

LOVOCHEMIE SPRAVUJE ŽELEZNICE VE SKUPINĚ

Železniční doprava je v Lovochemii nejsilnějším dopravním oborem. Roční zmanipulovaný objem představuje 750 tis. tun.

strana 5

SETKÁNÍ DŮCHODCŮ 2009

Letošní setkání důchodců, našich bývalých zaměstnanců, proběhlo tak jako v letech minulých ve velice dobré atmosféře.

strana 7

ANKETA

Jak letos vybíráte dovolenou?

Věra RYCHETZKÁ
OE

Spolu s manželem máme rádi pěší turistiku na horách, proto dávám přednost dovolené v Čechách. Letošní dovolenou budeme trávit v Beskydech, kde je velmi krásná a neponičená příroda.

Miloš VODIČKA
VÚ

Naše dovolená je z většiny jasná. Týden se syny na lyžích, týden se syny akce „pěšky do Příchovic pod širák“ (letos již 14. ročník), týden s manželkou a přáteli na vodu a zbylé dva týdny v režii mé manželky.

Jindřich SEIFERT
SÚ

Letos nemám dovolenou zatím naplánovanou. Manželka by chtěla k moři, a proto nechávám výběr na ní. Sám bych nejraději jel někde po Čechách, už jsme byli skoro všude - třeba na Lipně, Máchově jezeře, Branžeži nebo Rozkoši.

Filip AUINGER
OVR

Jednoduše, dle svých snů. Oba s partnerkou máme rádi toulky přírodou a poznávání civilizací nedotčených míst, tudíž o jiné než aktivní dovolené jsme ani neuvažovali. Oproti studentským létům a díky práci v Lovochemii máme letos poprvé možnost vycestovat na delší dobu a konečně si splnit své dávné cestovatelské tužby. Již se moc těšíme.

MILÉ KOLEGYNĚ, VÁŽENÍ KOLEGOVÉ,

Pohled na Lovochemii od plavebního kanálu.

Foto: Přemysl Živný

není tomu tak dávno, co jsme na stránkách Lovochemiku hodnotili velmi úspěšný rok 2008 a hovořili o tom, jak se krize projevuje, nebo projeví v životě naší společnosti. Připomenutí toho, o čem jsem hovořil v únorovém vydání Lovochemiku, dokumentuje následující citace: „Lovochemie vyrábí plynule a bez větších omezení výrobních kapacit, což je dobrá zpráva pro všechny“, a na tomto konstatování se zatím nic nezměnilo, což jistě můžete potvrdit.

Co se stalo na trhu hnojiv v jarní sezóně?

Prodeje v jarní sezóně v pevných a kapalných hnojivech byly nižší, než jsme očekávali, pro:

- vysokou nabídku všech typů hnojiv na trhu v jarní sezóně
- nedostatek finančních zdrojů u zemědělců v důsledku nízkých cen agrárních komodit
- realizaci úsporných opatření u zemědělců, kteří omezili čerpání prostředků na hnojiva jak v tuzemsku,

tak i zahraničí

- vysokou konkurenci cenově dostupnější importní močoviny v SRN ze zemí mimo EU
- vysokou cenu kombinovaných hnojiv - vstupní ceny surovin pro výrobu, to je fosforu + drasla, jsou stále na vysoké úrovni, monopolní dodavatelé surovin drží ceny
- krátké vegetační období vhodné pro aplikaci N+S hnojiv

I přes výčet všeho toho, co stálo proti nám, „krizi“ nevyjímáme, si dovoluji zhodnotit jarní sezónu za období, které není jistě srovnatelné se stejným obdobím minulého roku co do objemu, ale přesto velmi úspěšné. Podařilo se zajistit prodej hnojiv v objemu, který umožnil kontinuální neomezenou výrobu hlavních typů hnojiv, a to především na základě v roce 2008 uzavřených rámcových smluv s hlavními odběrateli v zahraničí a tuzemsku. Podařilo se vykompenzovat výpadek výroby LV AG v důsledku nevýroby NPK/NP hnojiv výrobou a prodejem

EXPEDICE / OTAKAR LUSTIK

JARNÍ SEZÓNA NA EXPEDICI

Za období leden až duben letošního roku bylo vyexpedováno 159 tisíc tun granulovaných hnojiv, v tomto objemu není započítána expedice kapalných hnojiv 52 tisíc tun a 365 tun KMC, kterou zajišťuje výrobní úsek a úsek specialit.

Expedice pevných hnojiv ve srovnání se stejným obdobím roku 2008 poklesla. Bylo to dáno zejména tím, že byly maximalizovány expedice v závěru loňského roku, což znamenalo minimální zásoby na začátku roku letošního. Nižší expedice znamenaly v období prvních čtyř měsíců roku v porovnání s rokem 2008 vyšší objemy převozu

našich výrobků uvnitř podniku. Rovněž vzrostly objemy expedice hnojiv zabalovaných do pytlů či velkoobjemových vaků ve vazbě na zvyšující se poptávku po baleném zboží.

V následujícím období si klademe za cíl ve spolupráci s ostatními odděleními OÚ a VÚ zajistit logistiku skladování výrobků a surovin tak, abychom se do celopodnikové zarážky, ale i do konce roku výrazně neodklonili od operativního plánu výroby.

Při zajišťování výkonů jsme přistoupili k přesunutím pracovníků v rámci směn, čímž reagujeme na nerovnoměrné požadavky na vyskladňování suro-

LV FG.

Co stojí před námi v nové naskladňovací sezóně 2009/2010?

Do nové sezóny, a předesílám, že do jedné z nejtěžších sezón v historii, jdeme s těmito předpoklady:

- pokles spotřeby ledkových hnojiv, dramatický pokles spotřeby kombinovaných hnojiv v tuzemsku a zahraničí, změna výrobního sortimentu na UVH, intenzivnější výroba Lovodasa 25+12
- vyšší zásoby všech typů hnojiv u našich konkurentů
- vyšší zásoby hnojiv u distributorů v tuzemsku a zahraničí
- nízká cenová úroveň hnojiv při zahájení do naskladňovací sezóny
- nízká likvidita u distributorů a celého prodejního řetězce
- vysoká konkurence - ceny/objem/kvalita

Co se od Lovochemie očekává?

- v klesajícím trhu spotřeby si udržet podíly na trhu, zajistit podporu prodeje hnojiv
  - atraktivní cenovou politikou podpořit konkurenceschopnost všech výrobků
  - vyrábět prvotřídní kvalitu všech výrobků
  - ještě intenzivněji podporovat prodej v tuzemsku ve spolupráci s AGROFERT HOLDING, a.s., a v zahraničí s klíčovými distributory
  - využít potenciálu rozšíření skupiny společnosti AGROFERT HOLDING, a.s., o společnost AGROPOL
- Patetické závěry pro nadcházející období sezóny 2009/2010 si odpustím, co je za námi, je pryč a před námi je složité období. Víme jak na to, ale ten hlavní a nejdůležitější je pro nás konečný zákazník - zemědělec, který rozhodne o tom, zda naše hnojiva jsou pro něho dostatečně atraktivní v ceně a kvalitě.

Děkuji všem za uplynulé období jarní sezóny a v pozdním létě budeme moudřejší.

JUDr. Miloslav Spěváček,
obchodní ředitel

vin, manipulace při skladování a balení výrobků a na vlastní expedice hnojiv. Zmíněné skutečnosti kladou vysoké nároky na organizační zabezpečení výkonů v čase a kvalitě, přesto plníme vše, co od nás naši partneři vyžadují.

Výčet činností expedičního oddělení by nebyl úplný, kdybychom se nezmínil o zajišťování provozu referentských osobních vozidel, o servisu mechanizace, osobních a nákladních automobilů, o spolupráci s odbornými útvary podniku při zajišťování podkladů pro plánování, tvorbu a realizaci údržbářských a investičních akcí, na jejich přípravě

Pokračování na straně 2

AKTUALITY

■ Představenstvo společnosti projednálo výroční zprávu a roční účetní závěrku za rok 2008. Po schválení auditorem a odsouhlasení a schválení výsledků roku 2008 jediným akcionářem bude výroční zpráva uložena do Sbirky listin.

■ 15. května se konal v Nabočanech u Chrudimi polní den zasvěcený pěstitelům řepky. Patronem dne byla společnost PREOL. Následovat ještě budou: Polní den MZLU pěstitelům v Žabčicích u Brna (11. 6.); Polní den v Bernarticích u Písku (12. 6.); Polní den Naše Pole v Nabočanech u Chrudimi (16. - 17. 6.).

■ 19. května byla v programu Eko-energie podána žádost o dotaci na projekt „Zvýšení účinnosti využití tepelné energie na univerzální výrobně hnojiv Lovochemie, a.s.“. Rozhodnutí o schválení či zamítnutí žádosti by mělo být známo přibližně do 3 měsíců.

■ Přednáškou na téma Cash Flow zahájil ekonomický úsek nový interní vzdělávací program na podporu interní spolupráce s názvem PULS. Programu se mohou zúčastnit všichni zaměstnanci Lovochemie.

■ Ve dnech 18. - 22. května proběhla prověrka systému řízení bezpečnosti práce dle programu „Bezpečný podnik“. Bylo konstatováno, že systém řízení BOZP podniku je v souladu s programem „Bezpečný podnik“.

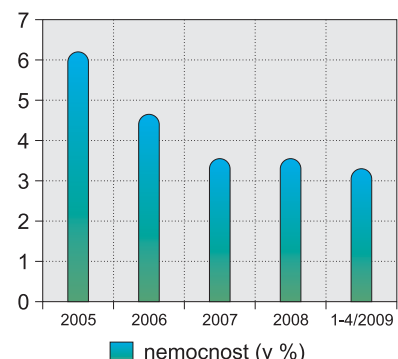
■ Ve dnech 26. - 28. května se uskutečnila již 8. kontrola týkající se prevence závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky s pozitivním hodnocením.

■ 27. května byla do zkušebního provozu schválena výrobní jednotka MEŘO společnosti PREOL. V úterý 23. června proběhne slavnostní otevření provozu. Pozváno bylo na 900 hostů.

■ 5. června podala Lovochemie žádost o dotaci na výstavbu tréninkového velínu. Tréninkový velín by měl sloužit k zaučování nejen velinářů výroben. ■ Začíná celozávodní zarážka.

GRAF MĚSÍCE

Nemocnost v Lovochemii

ROK	NEMOCNOST (V %)
2005	6,2
2006	4,7
2007	3,6
2008	3,6
1-4/2009	3,4

VÍTE, ŽE...

... včely umí počítat do čtyř?

Výsledky výzkumu australských vědců prokázaly, že schopnost počítat, dosud přisuzovaná pouze obratlovcům, není cizí ani hmyzu. Testy podle stanice BBC dokazují, že speciálně včely počítat umí, i když pouze do čtyř.

Termín počítat je ovšem použit velmi volně. Včely ve skutečnosti nepočítají, ale umí rozlišit trasy, které jsou označeny rozdílným počtem bodů. Poznají rozdíl mezi dvěma a čtyřmi tečkami.

Během výzkumu včely vlétaly do labyrintu otvory označenými dvěma nebo čtyřmi body. Ke sladké odměně vedly pouze trasy na křižovatkách označené stejným počtem teček.

V laboratorních podmínkách se prokázalo, že včely si pro nalezení trasy nepomáhaly rozeznáním barvy, pachu nebo jinými vodítky.

„Myslíme si, že včely mají dvou-systémovou paměť. První slouží k uchování počtu bodů, které vedou k odměně. Druhý systém určuje pravidla použití paměti. Měnili jsme během testu trasy bodů, ale včely byly schopné stále najít cestu,“ popsal testy doktor Zhang.

... vědci možná objevili první nesmrteelné stvoření na světě?

Pětimilimetrový průsvitný dravec pocházející z teplých vod Karibiku - medúzka *Turritopsis nutricula*, je jediný známý živočich, který zřejmě přišel na to, jak žít věčně. Medúzy obvykle po rozmnožování umírají, ale *Turritopsis* se po rozmnožování vrátí do sexuální nezralé stádia polypu - a znovu začne dospívat.

Podle listu *Telegraph*, se zdá, že teoreticky se může medúza vrátit do nezralé stádia donekonečna. Na odhalení, jak to medúza vlastně dělá, pracují biologové a genetici ze *Smithsonian Institute* v New Yorku.

„Nesmrtelné“ medúzy pocházejí sice z Karibiku, ale rozšířily se po mnoha světových mořích, protože neumírají. Doktorka Marie Miglietta ze *Smithsonian Tropical Institute* říká: „Jsme svědky celosvětové tiché invaze.“

Zdroj: Internet

TIRÁŽ

LOVOCHEMIK, podnikový měsíčník, vydává akciová společnost Lovochemie pro interní potřebu zaměstnanců podniku. Výtisk zdarma.

Redakční rada:

Mgr. Irena Vodičková, Ing. Petr Cermánek, Ing. Luděk Jambor, Ing. Pavel Kánský, Dagmar Kubáčová, Ing. Vladislav Smrž, Ing. Zdeněk Šrámek, Marek Trefný, Eva Živná.

Adresa:

Lovochemie, a.s.
redakční rada Lovochemiku
Tereziánská 57
410 17 Lovosice
e-mail: lovochemik@lovochemie.cz
IČ: 49100262

Uzávěrka příspěvků vždy 20. v měsíci.
Tisk: Jiří Bartoš - SLON, spol. s r. o.,
U Chemičky 18, 400 01 Ústí n. L.
Evidenční číslo: MK ČR E 17172

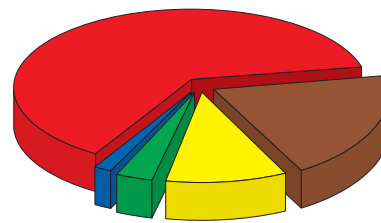
Pokračování ze strany 1

a na podpoře akcí vedoucích k rozvoji technologických uzlů skladování, manipulací a expedic.

Pracovníci expedičního oddělení také spolupracují na přípravě výstavby podpůrných pracovišť pro zajištění provozu budoucí výroby MEŘO (parkoviště, nákladní vrátnice, silniční síť, dopravní a obslužné značení komunikací, rekonstrukce silniční sítě, ...). Pro podporu zlepšení organizace prodeje a zásobování jsme se rovněž zapojili do přípravy a realizace projektu řízení dojezdů vozidel k vykládce a nakládce v objemu a čase.

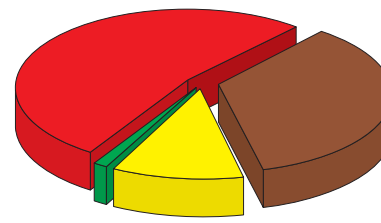
Na závěr nesmíme zapomenout na hlavní výzvu roku 2009, kterou je zvládnutí nájezdu a organizace nové nákladní vrátnice. Na vysvětlenou uvádíme, že pracoviště pro odbavování nákladních automobilů přešlo organizačně od 1. 4. 2009 pod působnost expedičního oddělení. Nová nákladní vrátnice bude otevřena 15. 6. 2009. Odbavování vozidel a organizace provozu pracoviště budou zajištěny novým řídicím a informačním systémem pro podporu řízení dojezdu a odbavování vozidel v objemu a čase. ■

LEDEN - DUBEN 2008

■ Expedice volně ložených hnojiv
■ Balení výrobků vč. manipulací
■ Vykládka surovin z lodí

LEDEN - DUBEN 2009

■ Převozy nákladními automobily
■ Vykládka surovin z aut a železnice

ÚDRŽBA / LUDĚK JAMBOR
JDEME DO ZARÁŽKY

Do počátku léta se soustředí zářáky výrobních provozů. Stalo se zvykem tomuto období říkat celozávodní zářáka, ačkoliv úplná odstávka celého podniku trvá vlastně jen jeden týden. Jednotlivé provozové odstavují a najíždějí v různých termínech určených jednak trváním časově nejrozsáhlejších oprav a jednak technologickými a obchodními návaznostmi.

Úplná celozávodní zářáka je naplánována na dny 26. června až 2. července. V tuto dobu budou odstaveny rozvody technologické páry a vody a také dodávky zemního plynu. Na sobotu 27. června případně úplně bezproudí, které je nutné pro revize nejdůležitějších elektrických rozvodů.

Postupně odstavování provozů začalo 6. června odstavěním KD6 a ostatní provozové budou následovat, až nakonec 25. června bude odstavena výroba páry. Najíždění začíná zahájením výroby páry 4. července a naplněním čpavkových rozvodů. Pokračovat budou

nájezdy výroben a 29. července jako poslední přijde na řadu NPK.

Řízení zářáky a zářákových prací proběhne již zažitým způsobem podle manipulačního příkazu a podle rozpisů zářákových prací na provozech. Speciální pozornost se jako vždy věnuje jmenovitým akcím údržby, které nejen že představují hlavní nákladové položky, ale také jsou většinou limitující pro trvání zářáček. Časově a nákladově nejnáročnější je oprava korozně značně opotřebené ocelové konstrukce nad odstředivkami na NPK, kde se dodavatel opravy při manipulaci s konstrukcí bude muset vypořádat se stísněným prostorem. Druhou rozsáhlou akcí, která leží na kritické cestě pro splnění termínů zářáky, je oprava dopravního mostu M19 na expedici LV, jejímž obsahem je výměna ve výšce umístěné konstrukce napadené nitrátovou korozi. Dalšími nákladnými akcemi, i když už ne tak termínově napjatými, jsou

Jmenovité akce údržby pro letošní celozávodní zářáku

Energetika	Oprava dvou vynašečů uhelného kotle K4
Energetika	Odběrová místa z potrubí páry 1,1 MPa
Energetika	Oprava transformátoru TR101 na rozvodně 110 kV
Expedice	GO dopravního mostu M19 expedice LV
Expedice	Oprava elevátoru přesypací věže
GSH	GO textilních filtrů ALFA-JET
KD5	Revize kulového zásobníku čpavku B
KD6	Oprava přehříváku kotle
KD6	Revize turbosoustrojí KD6
LAV3	GO sušicího bubnu, ozubený věnec + pastorek
LAV3	GO potrubí H ₂ SO ₄
LAV3	Oprava trubkovnice výměníku E2000
LAV3	Oprava poloviny lopatek granulátoru G1702
LAV3	Výměna válců drtiče LAV
LV	Výměna rolny a ložisek rotačního bubnu na LV
LV	Oprava podlaží, 3. patro výroby LV
MV	Oprava provzdušnění síla B a C
NPK	Oprava konstrukce nad odstředivkami D63
NPK	Oprava konstrukce a samotného válcového drtiče B na NPK
VH	Nátoky do filtrů na úpravně vody
VH	Vestavba chladicí věže 3 a 4 pro KD5

poslední etapa generální opravy sušicího bubnu, oprava vestavby chladicích věží pro KD5 a oprava třetího podlaží výroby LV.

Přípravy budou probíhat ještě do po-

slední chvíle a teprve průběh zářáky ukáže, zda všechno půjde tak, jak jsme si naplánovali a zda při prohlídkách aparátů nenarazíme na toho pověstného kostlivce ve skřini. ■

VÝROBA / ANTONÍN ZELENKA, JAROSLAV JÍRA

40 LET PRODUKCE KYSELINY
DUSIČNÉ NA KD5

...a není to jen o chemii...

Zdroj: Archiv KD

V letošním červenci to bude 40 let, co byla do provozu uvedena středotlaká výroba kyseliny dusičné KD5. Přesněji: 21. července 1969 ve 3:15 hodin se pomocí vodíku aktivovala oxidace čpavku na PtRh katalyzátoru a do denní bilance kyseliny dusičné tehdejších Severočeských chemických závodů přibýlo dalších 200 tun.

Od druhé poloviny roku 1968 se na nájezd nové výroby připravoval tým pracovníků pod vedením pana J. Dočekala. Do tohoto týmu přešla část zkušených pracovníků z výroben KD 1 - 4 a dále byl doplněn o novou krev absolventy odborného učiliště a středních škol.

Technologie výroby byla oproti svým starším sestřím KD 1 - 4 značně rozdílná: spalování vzduchočpavkové směsi při přetlaku, první chlazení nitróznych plynů v dvoutahovém žárotrubném kotli s přirozenou cirkulací, produkce páry exportována na energetiku, redukce zbytkových nitróznych plynů svítíplynem, využití vysoké teploty z této reakce k pohonu plynové turbíny a regulace otáček turbosoustrojí motorgenerátorem. Obsluha sestávala z velináře, strojníka turbosoustrojí, pochůzkáře absorpce a pochůzkáře úpravny vody pro napájení kotle. Po dvou letech se počet lidí zredukoval na tři a setrval až do konce 90. let. V současné době díky obnově měřicích a regulačních prvků provoz řídí na každé směně

velinář a strojník turbosoustrojí. Za zmínku stojí, že mezi nimi jsou i dva pamětníci zprovoznění KD5, a to pánové P. Hýř a F. Hylek, kteří letos slaví stejné jubileum v podniku jako naše „pětka“.

Změny v provozování KD5 se netýkaly jen obsluh, ale i technologie. První významná změna proběhla v roce 1988. Výměna plynové turbíny a rozšíření absorpčního systému o jednu věž navýšilo výkon jednotky o 30 %. Zlepšila se i ovladatelnost provozu po generálce měřicích a regulačních prvků.

Další milník v historii, a nejenom pro KD5, ale i celou ČR, bylo ukončení výroby a distribuce svítíplynu. Nahradil ho zemní plyn a pro další chod „pětky“ se musel překopat celý uzel koncové redukce. Proběhla výměna katalyzátoru (později celého reaktoru), úprava spalovací komory (před přechodem na zemní plyn byla tato používána jen pro startování turbosoustrojí) a přibýl další výměník pro ohřev zemního plynu. S novým redukčním činnidlem se musel snížit i obsah kyslíku v koncovém plynu s dopadem na zhoršení účinnosti absorpce.

I s tímto se KD5 poprala a zdárně sekunduje své mladší sestře KD6. Vzhledem k přípravám na rekonstrukci plynové turbíny a kotle nefekla „pětka“ poslední slovo a jistě ji čekají další oslavné ódy v roce 2019. ■

VÝROBNA MEŘO NAJÍŽDÍ!

PREOL

člen skupiny AGROFERT

Dne 27. května získala společnost PREOL od Stavebního úřadu v Lovosicích povolení k uvedení jednotky MEŘO do zkušebního provozu a tím se naplnil jeden z milníků celého projektu.

Jednotka je prakticky dostavěna, individuální a komplexní zkoušky provedeny, případné zjištěné nedostatky nebránící provozu se řeší.

Zároveň tímto celý projekt vstupuje do nejnáročnější fáze, tj. fáze nájezdu. Během této krátké, pouze několikátýdenní etapy, budou tech-

nologie všech výroben jednotky postupně doladovány tak, aby byla celá jednotka připravena na provedení závěrečného garančního testu, během kterého již bude produkovat na plný výkon a produkty budou dosahovat předepsané kvality.

Všichni věříme a děláme spolu s dodavatelem vše pro to, aby na konci této fáze byla funkční a v souladu s parametry produkující jednotka MEŘO, akciové společnosti PREOL.

Karel Hendrych

MILNÍKY PREOL

23. 1. 2003	vznik společnosti PREOL (původně za jiným účelem)
2005	první záměry vybudování jednotky MEŘO v rámci skupiny AGROFERT HOLDING
jaro 2006	rozhodnutí o přípravách výstavby v Lovosicích
únor 2007	podpis smlouvy s dodavatelem
jaro 2007	zahájení přípravy staveniště
15. 1. 2008	zahájení výstavby
květen 2009	dokončení mechanické kompletace
27. května 2009	obdrženo povolení k uvedení do zkušebního provozu

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ČÍSLA

400 000 tun	zpracovaného řepkového semene / rok
100 000 tun	vyrobeného metylesteru řepkového oleje / rok
230 000 tun	vyprodukovaných řepkových šrotů / rok
63 000 tun	odslizeného řepkového oleje / rok
9 300 tun	glycerínu ve farmaceutické kvalitě / rok
115	nových pracovních míst
1,6 mld. Kč	investiční náklady akce

ekodieSEL

CO JE EKODIESEL?

Je to plnohodnotné moderní palivo pro dieselové motory s příznivým vlivem na motory, nižší cenou a zároveň pozitivním vlivem na životní prostředí.

Základem nového paliva Ekodiesel je standardní motorová nafta a komponentem jsou metylestery mastných kyselin (RME) v nejvyšší kvalitě. Ekodiesel obsahuje 30 % pohonné látky RME a odlišuje se od standardní motorové nafty zvýšenými mazacími

schopnostmi a dalšími aplikačními vlastnostmi.

RME je látka, která má téměř shodné vlastnosti s motorovou naftou, může být tedy používána buď jako plnohodnotná náhrada nafty nebo je možné ji do nafty přimíchat. Má vysoké lubrikační vlastnosti, které mohou částečně prodloužit životnost motorů.

Pohonná látka RME je vysoce účinnou složkou produktu Ekodiesel. Je vyrobená pomocí progresivní technologie z obnovitelného zdroje, z domá-

cí zemědělské suroviny řepky olejné. Pro své kvalitativní vlastnosti jsou pro účely výroby preferovány druhy řepky pěstované z osiva označeného Preol ideal.

KVALITA JE ZARUČENA

Palivo Ekodiesel je vyrobeno za podmínek certifikovaného systému kvality podle mezinárodního standardu ISO 9001. Kvalita paliva Ekodiesel je garantována normou ČSN 656508 s důrazem na splnění požadavků na oxidační stabilitu pro zimní období a na zajištění požadované hodnoty filtrovatelnosti paliva.

I přes garance kvality, dané normou,

bylo nové palivo Ekodiesel odpovědně odzkoušeno v rámci dlouhodobých provozních zkoušek na vozidlech různého typu, stáří a počtu najetých km tak, aby byla zajištěna objektivita zkoušek. Projekt byl prováděn pod odborným řízením společnosti Ústav paliv a maziv, a.s. s pozitivním výsledkem.

NIŽŠÍ CENA

Hlavním motivem při uplatňování nového paliva Ekodiesel je šetření nákladů provozovatelům vozidel. Díky nižší sazbě spotřební daně je možné toto nové palivo nakupovat výrazně levněji než standardní motorovou naftu a to i přes to, že proces výroby Ekodieselu s důrazem na vysokou kvalitu je cenově náročnější než výroba standardní motorové nafty.

VLIV NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Pohonná látka RME má vysoce příznivý vliv na životní prostředí, protože se při jejím užití významným způsobem snižují emise skleníkových plynů vznikající v sektoru dopravy.

RME je v přírodě přirozeně biologicky odbouratelná alternativní pohonná hmota, při jejímž spalování nevznikají žádné emise kyslíčků síry.

Karel Hendrych

KDO JEZDÍ NA EKODIESEL, POMÁHÁ ŠETŘIT ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ!

2006 - před zahájením výstavby

Červen 2009 - výroba po dokončení

ZA ÚČASTI ZÁSTUPCŮ HOLDINGU AGROFERT A DCEŘINÝCH SPOLEČNOSTÍ, VÝZNAMNÝCH PARTNERŮ
A ZÁSTUPCŮ STÁTNÍ SPRÁVY PROBĚHNE DNE 23. ČERVNA 2009
SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ JEDNOTKY MEŘO SPOLEČNOSTI PREOL V LOVOSICÍCH.

OČIMA MISTRŮ / MAREK TREFNÝ JAK TO VIDÍM JÁ

V dnešním díle našeho okénka představujeme dispečery. Ti patří mezi jedny z nejdůležitějších v našem podniku, mistři jednotlivých provozů s nimi velice úzce spolupracují při řešení provozních záležitostí a v době nepřítomnosti vedoucích pracovníků jednotlivých provozů řídí veškerý chod celého závodu.

O odpovědi jsme požádali pana Miroslava Brodského a pana Vladimíra Mrázka.

V čem spočívá náplň Vaší práce?

MB: Náplň mé práce jsou řídicí a organizační záležitosti, spojené s chodem firmy. Vzhledem k tomu, že jsem teprve dispečerským elévem, přenechám k fundované odpovědi tuto otázku svým kolegům.

VM: Pracovní náplň podnikového dispečera je velice rozmanitá. Dá se rozdělit do dvou zásadních kategorií: činnost v běžném pracovním provozu a činnost při mimořádných událostech, haváriích, větších poruchách výrobních zařízení apod. V běžném provozu organizujeme dispečerské relace, sledujeme a vyhodnocujeme výrobu, organizujeme dovoz a odvoz pracovníků údržby, informujeme o dění v podniku vedoucí pracovníky. Zkrátka, je toho dost a nelze na malém prostoru vše beze zbytku vyjmenovat. V případě mimořádné události (požár, výbuch, povodeň, únik nebezpečných látek, pracovní úraz apod.) organizujeme činnost vedoucí k likvidaci a zmírnění

ní následků po takovýchto událostech v těsné spolupráci s HZS, ostrahou podniku, policií ČR atd. Mimo hlavní pracovní dobu samozřejmě informujeme o události nadřízené pracovníky, kterých se událost týká a dle potřeby i další osoby.

Jaká je spolupráce mezi vámi dispečery, vedoucími pracovníky a mistry?

MB: Po celé 3 měsíce, kdy jsem absolvoval tzv. „kolečko“ po jednotlivých provezech, mně všichni vyšli vstříc a opravdu byli velice ochotní, za což jim moc děkuji. Tento dobrý začátek je pro mě základem naší další spolupráce ku prospěchu všech zainteresovaných osob.

VM: Domnívám se, že spolupráce se směnovými mistry je na velmi dobré úrovni. Každý si uvědomuje, že bez vzájemné spolupráce by asi podnik (výroba) nefungoval tak, jako doposud. Já osobně se snažím mistrům vyhovět tak, aby měli svou práci

co možná nejsnazší (týká se hlavně zajišťování pracovníků údržby při poruchách výrobních zařízení).

Máte pro svou práci vytvořeny dostatečné podmínky - materiální, finanční?

MB: Po materiální stránce ano, finanční otázku nechám zatím otevřenou.

VM: Hlavním pracovním prostředkem pro naši práci je spojovací technika (telefony, vysílačky, počítače). Technické prostředky, které máme, jsou myslím dostačující. Hlavně mobilní telefony jsou neocenitelnou pomůckou, téměř každý je ihned k zastavení a pak, zkusíte bez mobilu někoho shánět třeba ve 2 hodiny v noci někde v Horní Dolní. A peníze? Kdo z vás jich má tolik, aby mohl říci, že jich má dost pro splnění všech svých přání, tužeb a snů?

Vaše funkce dispečera je v rámci celého závodu důležitá a specifická. Jak vy osobně vnímáte to, když rozhodujete o důležitých věcech, které mají podstatný vliv na chod celého podniku?

MB: Mé rozhodování je teprve v začátcích, ale měl jsem dobrou školu na mém předchozím pracovišti. Mezi jednotlivé úkoly naší práce patří i řešení nestandardních situací, proto rozhodnutí musí být správné a rychlé. Ne vždy to musí být zainteresovaným stranám po chuti, nicméně, naším cílem je stabilní chod firmy a bezpečnost zaměstnanců.

VM: No, břímě je to takové, že se někdy třesou ruce i kolena. Vždyť

Miroslav Brodský Foto: Eva Živná

Miroslav Brodský nastoupil do bývalých SCHZ v roce 1975 na provoz NPK jako velinář. V posledních letech pracoval jako střídač mistrů. Od 1. 1. 2009 pracuje na podnikovém dispečinku.

chybným rozhodnutím by mohlo dojít k velkým materiálním a finančním ztrátám. Ale asi největší tíhu zodpovědnosti cítím při zajišťování odborné zdravotní pomoci při úrazech, kdy jde mnohdy doslova o vteřiny a o život.

Co očekáváte od roku 2009 v oblasti pracovní a soukromé?

MB: V pracovní oblasti dosažení úrovně svých kolegů a stát se přínosem pro tuto pozici. Také úspěšné uvedení do provozu výroby MEŘO a vytápění Lovosic. Přejí si, abychom všichni překonali tento kritický rok a aby naše odměny byly pro nás nadšením.

Vladimír Mrázek Foto: Marek Trefný

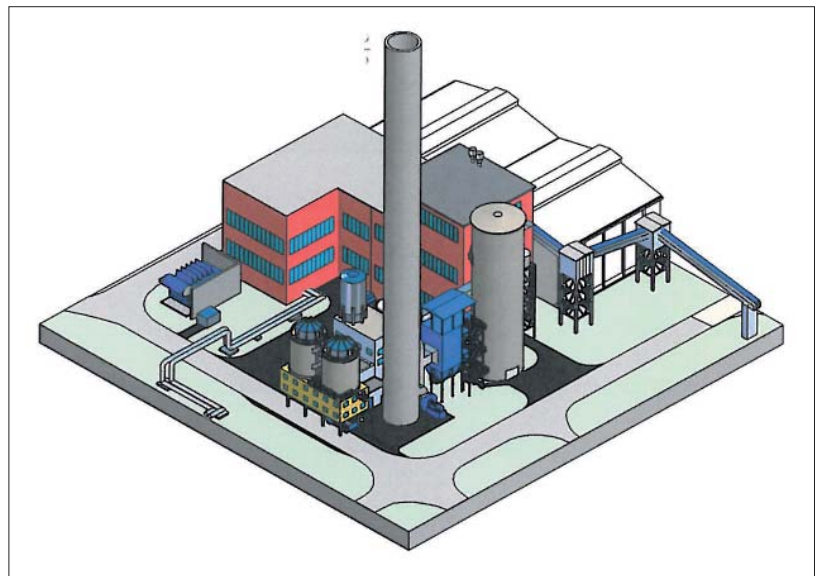
Vladimír Mrázek nastoupil do bývalých SCHZ v roce 1974 po ukončení železniční průmyslové školy jako posunovač, po návratu z vojny jako strojevedoucí. V roce 1985 přešel na provoz energie, kde pracoval jako velinář VN a potom v pozici směnového mistra do roku 1993. Poté závod na 5 let opustil a v roce 1998 nastoupil na energii jako velinář VN. Od podzimu 2007 je velinářem na podnikovém dispečinku.

V osobním životě hlavně zdraví a štěstí svým blízkým, v neposlední řadě očekávám příjemnou dovolenou.

VM: Hlavně, ať máme z čeho vyrábět a komu prodávat, ať se nám vyhýbají nemoci a úrazy a budme na sebe hodní. A jezdíme po silnicích jako lidi. ■

BIOPALIVA / PETR CERMÁNEK

ZELENÁ ENERGIE - NOVÝ PRODUKT LOVOCHEMIE?

Předpokládaný vzhled nové energetiky na spalování biomasy vedle stávajícího skladu ledkových hnojiv. Zdroj: TI Centrum Plzeň

Energie z obnovitelných zdrojů – to je pojem, který hýbe dnešním světem. Nechci hodnotit, jestli je to dobře či špatně, neb zde se i názory odborníků značně rozcházejí. Nicméně pro většinu světových politiků je to významné téma, a proto se nezbytně promítá i do byznysu. Chcete-li být dnes v podnikání úspěšní, tak oblast biopaliv nemůže zůstat stranou Vaší pozornosti. Skupina Agrofert tento fakt zcela potvrzuje – nejlépe je to vidět na příkladu jedné z našich nejmladších sester, firmy Preol, jejíž výroba bionafty (MEŘO) v našem průmyslovém areálu je již ve zkušebním provozu.

S ambicemi Lovochemie na výrobu „zelené“ elektrické energie spalováním řepkového šrotu (vedlejšího produktu jednotky MEŘO) jsme Vás prvně seznámili na stránkách Lovochemie v září 2008. V té době jsme se definitivně rozhodli zahájit výběrové řízení na dodavatele této nové energetiky na spalování biomasy. Cílem poptávky je zjistit, zda je někdo z potenciálních dodavatelů

reálně schopen takové zařízení (které dle našich informací doposud nikde ve světě nestojí) vymyslet, nabídnout a samozřejmě – co nás to bude stát. Jenže od myšlenky k její realizaci vede vždy dlouhá cesta.

První, v čem bylo nezbytné nalézt shodu mezi Lovochemií, Preolem a centrálou Agrofertu, byla kapacita této jednotky. Jinak řečeno – kolik řepkového šrotu z celkové produkce jednotky MEŘO (projektová roční kapacita je 236 000 t) bude pro novou energetiku k dispozici? Po složitých jednáních, do kterých významně zasáhla i nastupující hospodářská krize a z ní pramenící zcela nepřehledné současné i budoucí trhy se všemi komoditami (řepkový šrot nevyjímaje), jsme dospěli v závěru roku 2008 ke konsensu – poptáme kotel, který bude ročně schopen spálit 200 000 tun biomasy. Záměrně nepiši řepkového šrotu. Důvod? Je prostý. Pokud věci půjdou dle předpokladů, bude řepkový šrot hlavním palivem nové energetiky na spalování biomasy.

Nicméně mohou nastat i případy, kdy využití řepkového šrotu na jiné účely bude ekonomicky výhodnější a jeho spálení by bylo prakticky pálením peněz. V takovém případě by nový energoblok nuceně stál. Proto je součástí poptávky i požadavek, aby nabízený kotel uměl v co nejvyšším možném poměru vůči řepkovému šrotu spalovat i jiné druhy biomasy, na které ve skupině Agrofert umíme dosáhnout – např. potravinářské otruby nebo lihovarnické výpalky. Tímto krokem si zajistíme, že (pokud se to v dané chvíli vyplatí) řepkový šrot budeme moci ve významné míře nahradit jinou biomasou a udržet nový energoblok i za této situace v provozu. Pro významné omezení všech potenciálních negativních vlivů (ať už technických či obchodních) na provoz nového energobloku je dále požadována jeho výkonová variabilita v rozmezí 50 – 110 %.

Po sjednocení náhledu na věc v rámci skupiny Agrofert jsme začali s přípravou poptávkové dokumentace. Zde je jednoznačně definováno, že nový energoblok požadujeme postavit vedle skladu ledkových hnojiv (hala zrání SF) v místě komínu po původní výrobní superfosfátu. Součástí poptávky je kompletní kotelná na spalování biomasy a strojovna s turbogenerátorem, který bude kotlem vyrobenou páru přetvářet na „zelenou“ elektrickou energii. Samostatně (v rámci tzv. stavení „Off-sites“) pak bude řešeno vyvedení elektrického výkonu do sítě ČEZ, což v praxi znamená výstavbu nové rozvodny 110 kV. Chlazení jednotky bude zajištěno nově vybudovanou cirkulační vodárnou.

Poptávkový dokument byl distribuován na potenciální dodavatele v průběhu dubna 2009. Oslovili jsme celkem 13 subjektů, o kterých se domníváme, že by je daný projekt mohl zaujmout a současně mají know-how pro jeho věcné řešení. Nicméně nejsme idealisté, že by nabídku předlo-

žili a zpracovali úplně všichni. Alespoň 4 – 5 nabídek by bylo velkým úspěchem, už jenom z toho důvodu, že se nejedná o žádný opakovaný projekt, který by někdo „výtáhl ze šuplíku“, ale o kompletně novou energetiku primárně na spalování řepkového šrotu, jejíž obdoba nikde ve světě nestojí. Bude to tedy i velká technická výzva pro oslovené firmy a ne každý musí nutně mít motivaci či odvahu se této zakázce ujmout.

V současnosti oslovené firmy připravují své nabídky, jejichž předložení je požadováno do 26. 6. 2009. V let-

ních měsících nás pak čeká jejich posouzení a na základě výstupů tohoto technicko-ekonomického vyhodnocení nabídek pak to úplně nejdůležitější. Tím je rozhodnutí na úrovni majitele Agrofertu, zda se do této investice pustíme či nikoli. Věříme, že konečné rozhodnutí v této věci padne do konce roku 2009. Bude-li to rozhodnutí kladné, Lovochemie se stane na konci roku 2012 nejen největším producentem průmyslových hnojiv, ale též dodavatelem „zelené“ elektrické energie a provozovatelem největšího kotle na biomasu na území ČR. ■

JAKOST / KAREL HORČIC

VÝSLEDEK INTEGROVANÉHO EXTERNÍHO AUDITU SMJ A EMS

V posledním dubnovém týdnu auditoři TÜV Nord Czech s.r.o. pánové Hrabánek a Tíkal uskutečnili formou integrovaného auditu kontrolní audity SMJ a EMS. Audit jako obvykle zahájili úvodním jednáním v poradě vedení, na které navázali prověřením odpovědnosti vedení. Po té pokračovali dle předem stanoveného programu. Na závěr auditoři dopsali zprávu, se kterou po té seznámili členy poradě vedení. Audit skončil bez odchylkových protokolů. Na základě tohoto výsledku certifikační firma potvrdí platnost obou certifikátů na SMJ a EMS.

Do zprávy auditoři uvedli tyto silné stránky Lovochemie: strategický a re-

alistický přístup vedení společnosti k eliminaci dopadů současné ekonomické krize s cílem zajistit perspektivu společnosti, důsledná reakce na podněty z minulého auditu v oblasti QMS i EMS, velmi dobře zvládnutá problematika ochrany životního prostředí v komplikovaných podmínkách velkého chemického provozu, velmi dobře zpracovaná zpráva k přezkoumání IMS, vynikající marketingový plán, úroveň pořádku a čistoty v provozovně Městec Králové.

Na závěr bych chtěl poděkovat všem auditovaným za dobrou připravenost na audit a jejich otevřenost a věcnost při auditu samém. ■

ZÁSBOVÁNÍ / VLADIMÍR HIEKE

NÁKUPNÍ VÝBOR SKUPINY AGROFERT HOLDING

Nákupní výbor skupiny Agrofert Holding, který byl ustanoven na přelomu tohoto roku a o kterém jsme informovali v předminulém čísle Lovochemiku, se po rozšíření o skupinu Agropol rozšířil i o pracovníky centrálního nákupu Agropolu. Jedním z prvních kroků rozšířeného nákupního výboru byla unifikace internetového portálu pro pořádání elektronických aukcí a výběrových řízení. Od června tohoto roku bude tedy celá skupina používat jednotné aukční prostředí, do kterého se budou postupně registrovat jen ověřeni a schválení dodavatelé a ve kterém budou sdílány všechny relevantní nákupní informace a bude fungovat

skupinová databáze realizovaných výběrových řízení. Předchozí systém toto umožňoval také, ale ve zkušebním období bohužel nebyly tyto funkce aktivní.

Rád bych v krátkosti vysvětlil, čím se nákupní výbor skupiny zabývá a jak funguje. Předně se dělí na dvě základní části, a to na „Chemický nákup“ a „Nechemický nákup“. „Chemický nákup“ postihuje strategické suroviny, kdy každou surovinu řeší úzká pracovní skupina složená povětšinou z TOP manažerů firem skupiny a vedoucích nákupů. Cílem je společná strategie nákupu, dosažení úspor díky synergickým efektům, popřípadě zajištění dlouhodobých smluv na

suroviny v potřebném objemu pro skupinu.

„Nechemický nákup“ reprezentují klíčoví pracovníci nákupu jednotlivých společností s aktivní účastí TOP manažerů. Struktura tohoto nákupního výboru se jistě bude ještě dále formovat a rozpadat na jednotlivé odborné podskupiny. V současné době probíhá propojení a spolupráce s Výborem údržby z důvodu nákupu hutního a spojovacího materiálu a armatur a s Personálním výborem v oblasti nákupu pneumatik a kancelářských potřeb.

Nákupní výbor pracuje na zcela základních principech. Jednotlivé oblasti a nákupní položky jsou nej-

prve analyzovány, tzn., že se zjistí, kolik se daného materiálu ve skupině nakupuje, v jaké kvalitě, ceně a od jakých dodavatelů a ve druhé fázi se vypíše kumulované výběrové řízení nebo internetová aukce na celý objem pro skupinu. Dosahované úspory z rozsahu nákupu jsou významné, stejně jako podmínky, které jsou dosaženy pro všechny podniky skupiny bez ohledu na velikost nákupu konkrétní firmy. Ve složitějších případech (zejména tehdy, pokud je mnoho druhů materiálu a každá společnost odebírá různé položky - například obaly, ložiska, armatury, kancelářské potřeby apod.) se velikost nákupu udává ve finančním

vyjádření velikostí obrátu a s dodavateli se jedná o rámcové smlouvě na dodávky konkrétního sortimentu do jednotlivých společností za podmínek např. plošné procentuální slevy.

V uplynulém období byly takto zrealizovány Big Bagy, ocelové sudy, palety, chemikálie pro čističky odpadních vod v podnicích skupiny, kartony nebo fólie. Aktuálně jsou pak v řešení ložiska, armatury, hutní a spojovací materiál, technické plyny, plastové obaly jako kanystry, lahve apod., papírové pytle nebo etikety. V případě „Chemického nákupu“ pak hovoříme o čpavku, kyselině dusičné, močovíně, fosfátech, draselné soli, síranu amoněm a sífe. ■

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA / PAVEL ŠPECIÁN

LOVOCHEMIE ROZŠIŘUJE SVÉ SLUŽBY VE SKUPINĚ

Vlak s amoniakem tažený lokomotivami Viamontu-Cargo, a.s., v úseku Poprad - Spišská Nová Ves, jehož přepravu zajišťovala pro Chemko Strážske Lovochemie.

Zdroj: Archiv autora

Železniční doprava v Lovochemii, a.s. je nejsilnějším dopravním oborem. Roční zmanipulovaný objem představuje 750 tis. tun.

Hlavní úlohou oddělení ŽD v Lovochemii je zajišťování ložného prostoru a přeprav v kvalitě, objemu a čase při vynaložení optimálních nákladů.

Mimo Lovochemii zajišťujeme služby v rámci skupiny Agrofert, jejichž cílem je poskytování odborného servisu a zamezení odlivu finančních prostředků mimo skupinu tam, kde služby zajišťují externí společnosti.

Hlavními poskytovanými službami je provozování vleček v zemědělském sektoru skupiny a zajišťování spedičních činností pro skupinu Agrofert. V současné době provozuje Lovochemie z celkového počtu 70 vleček v celé skupině takových vleček 43. Naším záměrem je provozovat i vlečky skupiny AGROPOL. Tato společnost vlastní 34 železničních vleček. Velice zjednodušeně řečeno, provozování vleček znamená soubor legislativních, předpisových a technických požadavků kladených zákonem O drahách 266/1994 Sb. na každého vlastníka resp. provozovatele dráhy (vlečky) a na každého provozovatele drážní dopravy. Jedná se zejména o zpracování legislativy, předpisů, zajišťování školení, odborné a zdravotní způsobilosti, měření, dohledací činnost, zastupování před orgány státního dozoru, šetření mimořádných událostí atd.

Po ukončení procesu bude Lovochemie jedním z největších provozovatelů vleček v České republice s počtem vleček převyšujícím 100. Pro Lovochemii

není provozování vleček jen zdrojem financí, ale i nástrojem k efektivnějšímu zajišťování přeprav (znalost prostředí a kapacitních možností jednotlivých vleček, přímá komunikace). S tím souvisí i další služba pro skupinu, kterou je zajišťování spedičních činností v oblasti přeprav chemických výrobků, kterou zajišťuje Lovochemie pro Agrofert od 1. ledna 2009. Návazně bude řešena i přeprava agrárních produktů jak pro Agrofert, tak i PREOL. Záměrem není rozšiřovat hlavní směr podnikání Lovochemie o spediční a dopravní činnosti, ale uzavřít logistický řetězec ve skupině.

Nejpodstatnější změnou od ledna 2009 v přepravách všech ucelených vlaků do a z Lovochemie je přechod od ČD Cargo k externím dopravcům z důvodu nepřijatelných cen přeprav na rok 2009. Změna dopravce představuje v přepravních nákladech úsporu cca 30% a zároveň zvýšení flexibility přeprav. Novými partnery Lovochemie tak jsou OKD-Doprava, Viamont - Cargo a UNIPETROL - DOPRAVA. Na území SRN jsou přepravy realizovány prostřednictvím privátního dopravce ITL - Dresden. Stejně jako v ČR bude i v SRN mezi dopravci diferencováno podle ceny a kvality, která je převážně závislá na teritoriální působnosti dopravní společnosti.

V oblasti investic a údržby proběhly v uplynulém období dvě klíčové akce. První akce souvisí s výstavbou PREOL, jejíž součástí bylo rozšíření vlečky Lovochemie. Dílo realizoval Viamont a subdodavatel společnost INSKY - divize Lovosice. Cena díla je 60 mil. Kč.

Navzdory posunům v termínech dokončení stáček a expedičních míst a navzdory letošní nepříznivé zimě bylo dílo předáno v původně stanoveném termínu. V současné chvíli je dílo zkolaudováno a uvedeno do zkušebního provozu. Na výstavbu díla se podařilo Lovochemii získat dotaci z fondů Ministerstva dopravy ČR ve výši téměř 19 mil. Kč.

Druhou významnou akcí byla oprava frekventovaných železničních přejezdů systémem UNIS. Tento systém představuje 3x větší životnost oproti přejezdům živičným. Jedná se o stavebnicový systém, který lze opravovat i lokálně. Ač jsou pořizovací náklady o 40% vyšší než u živičných přejezdů, z pohledu údržby za období 10 let se jedná o výraznou úsporu. Nezanedbatelnou výhodou přejezdů UNIS je, že opravy lze realizovat bez přerušení provozu na vlečce.

Zahájení výroby v PREOLu představuje pro oddělení ŽD nutnost navýšení počtu provozních pracovníků. Jedná se

zejména o strojvedoucí a vedoucí posunu. Na základě dohody s personálním útvarem jsme vybrali nové pracovníky, pro které byl zajištěn výcvik zakončený zkouškami před orgány Drážního úřadu. Jsme přesvědčeni, že tato cesta je ve všech ohledech výhodnější než přijmouti „hotových“ pracovníků z ČD. Noví kolegové ve věkové kategorii do 30 let omladí a věřím, že i stabilizují, současný pracovní kolektiv. Po najetí PREOL bude celkový roční objem zmanipulovaný na vlečce Lovochemie převyšovat 1 mil. tun. Toto navýšení bude představovat i nutnost zvýšení koordinace manipulací tak, aby nedocházelo jak k přetížení v jednotlivých uzlech vlečky, tak i k překračování kapacitních možností. Jsem si vědom, že se jedná o zvýšení nároků na všechny zúčastněné, nicméně jsem přesvědčen, že tým zkušených pracovníků oddělení je schopen změny zvládnout bez větších problémů, bez toho, že by se projevil na kvalitě po-

skytovaných služeb.

Železniční doprava v Lovochemii prošla v minulém období mnoha změnami a stále má před sebou bezpočet výzev, které se, jak pevně věřím, podaří naplnit. Cílem do budoucna je prohloubit spolupráci s externími dopravci, zahájit přepravy rozptylových a sběrných vlaků, vytvořit cenovou konkurenci tam, kde jsou jiné dopravní obory v současné době rentabilnější. Dále chceme rozšiřovat služby pro subjekty ve skupině AGF a AGROPOL v oblasti spedice, provozování vleček a ve všech oblastech, které „umíme“. Naším krédem není „vyplňovat a zarábát“ systém služeb, ale přizpůsobovat služby prostředí a času, ve kterém jsou poskytovány, a nabízet stále nová řešení. Jsme přesvědčeni, že pouze tato cesta je v současné době tou jedinou, která vede k optimalizaci nákladů, k pružnosti a ke kvalitě poskytovaných služeb jak v Lovochemii, tak i v celé skupině AGF. ■

IFS / IVAN GALIA

ÚČASTNÍCI STUDY TOUR IFS V LOVOCHEMII

Účastníci Study Tour pozorně naslouchali výkladu v výrobě LAV. Foto: Eva Živná

Mezinárodní společnost pro hnojiva – The International Fertiliser Society – sdružuje zájemce z různých odvětví, od výroby hnojiv přes oblast pěstování a výživy zemědělských plodin až po odborníky z výzkumných ústavů a univerzit. Členství ve Společnosti je individuální, na rozdíl od Evropské Asociace Výrobci Hnojiv EFMA, v níž mají své zastoupení pouze výrobci hnojiv nebo jejich národní asociace. V současné době má IFS kolem 500 členů ze států všech kontinentů, převa-

hu mají pochopitelně zástupci z Evropy a mezi nimi zase z Velké Británie. IFS byla založena již v roce 1947. Pořádá každoročně obecné a technické semináře s přednáškami oslovených expertů, odbornou konferenci a také studijní pobyty – Study Tours. V letošním roce se Tour uskutečnila poprvé v České republice; v jejím programu byla mj. i návštěva Lovochemie, která proběhla 18. května. 33 členů společnosti včetně jejího presidenta a tajemníka, bylo přivítáno generálním ředitelem

Lovochemie panem Richardem Brabcem. Následovala krátká prezentace, zaměřená na historii používání hnojiv v Čechách, počátek jejich výroby v Lovosicích, období obou světových válek i poválečných časech až do současnosti. Druhá část návštěvy patřila prohlídkám výroben KD6 a LAV III, během nichž se jim dostalo odborného výkladu z úst jejich vedoucích, inženýrů Galleho a Šimona. Pobyt v Lovochemii byl zakončen společným obědem v závodní jídelně.

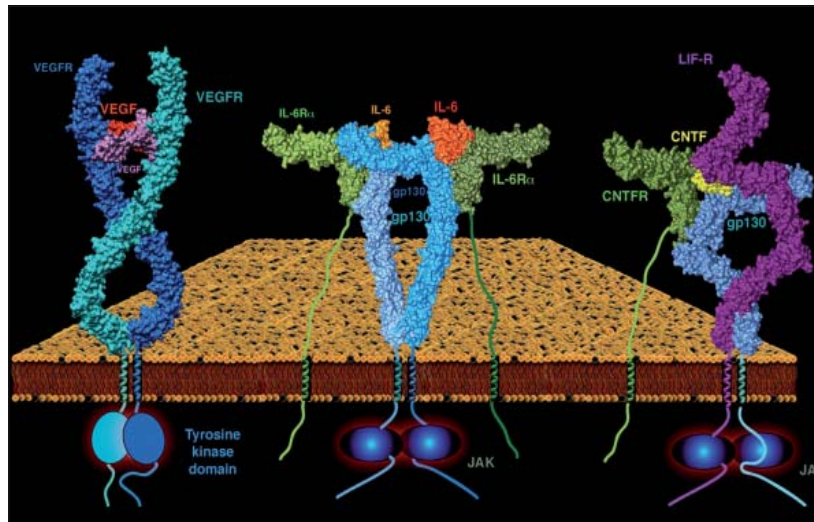
V následných rozhovorech ocenili účastníci Tour pozornost, která jim byla ze strany Lovochemie věnována, a vyjádřili poděkování za umožnění návštěvy podniku. Byli rovněž nadmíru spokojeni s občerstvením, které jim bylo poskytnuto. Závěrem lze konstatovat, že uvedená akce byla úspěšná a může pomoci propagaci Lovochemie jakožto významného výrobce hnojiv.

V odpoledních hodinách proběhla již mimo areál Lovochemie výroční Valná hromada IFS, na které byli zvoleni noví funkcionáři – prezidentem společnosti byl na příštích 12 měsíců zvolen pan David Heather, OBE (je držitelem Řádu Britského Impéria, Order of British Empire), který je uznávaným odborníkem v oblasti výroby hnojiv a býval dlouho rovněž členem nejruznějších výborů EFMA. Kromě něho byli zvoleni 3 noví členové Výboru IFS. ■

BIOCHEMICKÉ OKÉNKO / FILIP AUINGER

KAPITOLA 6: BUDIŽ SVĚTLO

Ukázka několika receptorů a jejich ukotvení v cytoplasmatické membráně. Různými barvami jsou znázorněny různé součásti receptoru. Nahoře část rozpoznávací, dole část s enzymem.

Vážení přátelé biochemie, v minulém díle jsme si povídali o tom, jak je neuvěřitelně složitý způsob výstavby proteinů. Než se informace DNA přenesou do struktury proteinu, dojde k velmi komplikovanému procesu. Na jeho konci je protein, který je připraven vykonávat v organismu určitou funkci. Tím však různorodost života teprve začíná. Kdysi jsme nakousli metabolismus a pověděli jsme si, že se skládá z dvou protichůdných dějů – syntézy a rozkladu. Obdobně jako v autě máme „zpátečku“ i „jedničku“. Stejně jako pokud chceme jet vpřed, není možno použít zpátečku, či se snažit zařadit obě rychlosti najednou, i v metabolismu musí být jasně dán směr, kterým se v danou chvíli ubírá. Je tedy třeba, aby některé části metabolismu byly funkční a jiné nefunkční. Zapnuté a vypnuté. K tomu tedy potřebujeme nějaký vypínač. Jak fungují vypínače, které doma používáme k vypnutí a zapnutí světla, je mnohým z nás jasné. Jak ale vypnout a zapnout protein? Ono pověstné „budiž světlo“ je v řeči proteinů velice zajímavý proces.

Mnohé z Vás napadne možná souvislost s nervovými „elektrickými“ signály. Je to zajímavé, ale nervové regulace hrají v našem organismu roli rychlých odpovědí na danou situaci. Pro ovlivňování metabolismu jsou nervové signály méně vhodné a tudíž i podstatné. Mnohem důležitější je hormonální řízení organismu. Hormony jsou obvykle malé molekuly vyplavované do krve sekrečními orgány. Jak putují krevním řečištěm, ovlivňují organismus jako celek. Nervové signály sice putují rychlostí 20 m/s, tudíž

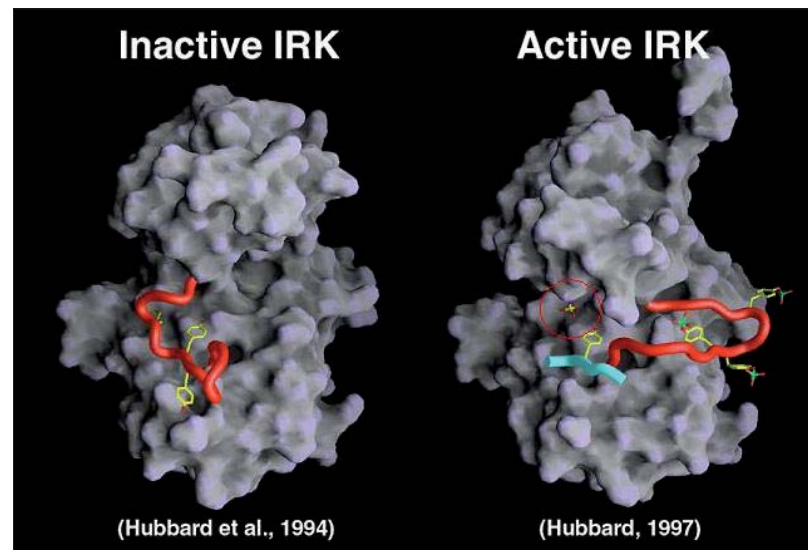
umožňují vykonat rychle odezvu, ale jsou krátké a směřované jen na určité místo organismu (např. pohyb bicepsu při úderu pěstí). Hormonální řízení je pomalejší a rozšíření hormonů po organismu trvá řádově desítky vteřin dle rychlosti cirkulace krve, ale na druhou stranu ovlivní celý organismus a mnohdy po velmi dlouhou dobu. Zároveň hormony působí v různých tkáních jinak. Pokud hormon nutí svalové buňky přijímat glukosu, aktivuje její odbourávání na energii, nutí naopak jaterní buňky ze svých zásob glukosu vydávat. Takový účinek má snad nejznámější z hormonů – adrenalin. Ten je vyplavován z dřeně nadledvinek ve stresu, kdy organismus předpokládá ohrožení a snaží se zajistit svalové tkáni dostatek energie k obranné akci – boji či útěku. Naopak hormon, který jsme si minule složili – insulin má zcela jinou funkci ovšem také spojenou s glukosou. Pokud je jí v krevním řečišti dostatek z důvodu nedávného příjmu potravy, je Langerhansovými ostrůvky slinivky vylučován a nutí všechny buňky přijímat glukosu, utlumuje rozkladný metabolismus proteinů a tuku a aktivuje režim vytváření zásob.

Ke všem těmto pochodu je třeba vypínat a zapínat některé metabolické dráhy a také mnohé děje související s transporty molekul (např. glukosy) z a do buňky. Jak je tedy možné vypnout protein? Jedná se opět o velmi důmyslný proces. Na povrchu každé buňky je nespočet různých receptorů. Jsou to molekulární struktury, které jsou díky svému tvaru schopny rozpoznat a navázat určitou molekulu či její

část – například insulin. Jeho vazbou dojde ke změně tvaru receptoru v místě vazby. Tato změna se šíří podél celé molekuly, obdobně jako když pustíte napnutou pružinu. Receptor prochází přes cytoplasmatickou membránu a část jeho struktury zasahuje i do nitra buňky. Tato část má velice často povahu neaktivního enzymu (molekuly schopné katalyzovat reakci). Změnou struktury na opačné straně buněčné membrány z důvodu vazby na receptor dojde k aktivaci enzymové části.

Ta má obvykle aktivitu tyrosinkinasy, tzn. je schopna připojovat k aminokyselině tyrosinu různých buněčných proteinům anorganickou molekulu fosforečnanu, tj. stejnou molekulu, která je v našich hnojivech NPK ukryta pod písmenem P. Tato molekula nese na sobě velký negativní náboj, a tak po vazbě na protein změní jeho strukturu a buď způsobí jeho aktivaci, nebo naopak dojde k utlumení jeho činnosti. Jak jsme zmiňovali minule – protein se musí k správné funkci i správně poskládat, sbalit. Právě vazba anorganického fosfátu na molekulu mnohdy tisíckrát hmotnější způsobí změnu v jejím sbalení a aktivaci. Nejdůmyslnější ale je, že receptorové kinasy obvykle přímo či prostřednictvím dalších kinas zapnou či vypnou nejen jeden protein, ale celou metabolickou dráhu, či nastaví pomyslné výhybky metabolických drah tak, aby metabolismus běžel žádaným směrem, do krve byly vylučovány požadované látky a zároveň z ní přijímány látky jiné. Není tedy divu, že i proteiny katalyzující metabolické dráhy mají obvykle na svém povrchu více míst, kam mohou různé kinasy vázat fosfát a tak upravovat metabolismus určeným směrem. To jak probíhá metabolismus v buňce je tedy dáno z velké části tím, jaké hormony jsou navázány na jejím povrchu. Řízení metabolismu je díky tomu velice přesné a zároveň rozmanité, schopné vždy odpovědět na konkrétní podmínky a požadavky organismu. Nyní již známe odpověď na úvodní otázku. Pomyslné zapnutí a vypnutí proteinů je způsobeno vazbou malé a „obyčejné“ molekuly fosfátu – tedy PO₄³⁻.

A jelikož jsme zmínili anorganický fosfát v buňce a jeho roli při nastavování metabolismu, bylo by správné příště pokračovat právě něčím, co s metabolismem a fosforem souvisí – zatím zmíním jen tajuplnou zkratku ATP. Ti vnímavější již zajisté tuší, co P v názvu znamená. ■

Neaktivní a aktivovaný enzym IRK. Je možné si povšimnout různého tvaru molekuly v obou případech a na obrázku vpravo i v kroužku znázorněné navázané molekuly fosfátu.

Zdroj: Internet

Ilya's window / Ilyovo okénko

How Americans Spend Their Summer Vacation?
Jak Američané tráví letní dovolenou?

I recall the last few American companies I worked for, and none of them offered any vacation time whatsoever in their compensation package. They did however offer the option of working overtime on the weekends, which was nice because of the time-and-a-half policy, which lets employees earn 150% of their normal wage. Many American companies avoid giving paid vacation, but there are some which reward their senior employees for loyalty to the company, with paid vacations. I have one friend who has worked for a large paper mill for 15 years and just now is eligible for 5 weeks paid vacation per year, so it's not unheard of, it's just more the exception than the rule. Large companies like Boeing tend to fire veteran employees in favor of younger, cheaper and less experienced people with lower salary demands, and less rights to benefits.

That said, I think most Americans prefer to spend their vacation time closer to home these days. Traveling to exotic locations is not so common for the average middle class American, but the country is big, with a lot of room to explore. People who like the outdoors have almost unlimited options, at least in the Seattle area. We have ocean to the West (as well as a rainforest) challenging wilderness to the South (Mt. Rainier) and a lot of great places for camping and fishing to the North. Ultimately, the favorite vacation activity for most people is the barbecue. Nothing beats inviting your closest friends over to your backyard, where you can char up some burgers and toss around a football (American football that is).

Poznámka k článku:

Mount Rainier (také Talol nebo Tahoma) je aktivní několikvrcholový vulkán, který se nachází v USA a je nejvyšším vrcholem v pohoří Cascades. Sopka se nalézá asi 87 km jihovýchodně od města Seattle ve státě Washington, který převyšuje o 4026 metrů.

Zdroj: Wikipedia

Mount Rainier.

Zdroj: Internet

AKTUÁLNÍ TÉMA / PETR CERMÁNEK

UŽIJTE SI LÉTO

V uplynulých měsících jsem ve svých sloupcích vždy glosoval nějaké aktuální téma ze světa politiky, byznysu či jiného dění kolem nás. Když jsem přemýšlel, co do červnového vydání našeho měsíčníku, byl jsem na vázkách. Ne že by se kolem nic nedělo – v podniku máme jako obvykle touto dobou „přeauditováno“ (kontroly ze strany veřejnoprávních orgánů, audit IMS ze strany TÜV Nord atd.), chystáme se na celozávodní zářezku (která má s pojmem celozávodní dovolená skutečně pramálo společného, ač si to možná stále někteří lidé dávají do spojitosti), na ulicích na nás z billboardů útočí plakáty politiků zajímavější se o teplá místačka v europarlamentu, hospodářská krize v USA již údajně dosáhla dna (ne že bych jim to nepřál,

ale pochybuji ...), zelení prostřednictvím Ministerstva životního prostředí rozdávají dotace na zateplení objektů z peněz získaných prodejem emisních úspor skleníkových plynů prodaných Japonsku, modří se definitivně rozhádali se svým otcem – zakladatelem (dnes prezidentem ČR), český hokej si snad konečně uvědomil, že ve světové špičce nemá aktuálně co pohledávat a formule jedna nám svými kauzami posledních měsíců dokazuje, že je možná ještě více politická, než samotná politika.

Žádným z těchto témat se však dnes zabývat nehodlám. Blíží se léto (ač se v některých květnových dnech mohlo zdát, že už tady dávno je) a mnoho z nás určitě plánuje nějakou tu dovolenou. A nenechte se zvíkat módními

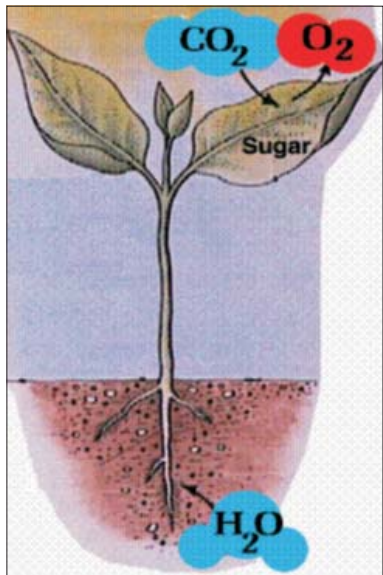
trendy, že jediná správná dovolená je někde na Karibských či tichomořských ostrovech a pokud ji trávíte jinde, potom nejste „in“. Každý svého štěstí strůjce, a tedy i volba místa letní dovolené by měla vyhovovat jen a pouze Vašim zálibám a potřebám. Takže plavte, procházejte se, sbírejte houby, opalujte se, lezte po horách, jezďte na kole, dovádějte s dětmi, běhejte, létejte v oblacích nebo si třeba jen tak v klidu čtete. A hlavně si tu letní dovolenou pěkně užijte!

Současně si v letních měsících odpočiňte i od svých sloupků. Těšit se na Vás budu zase v zářijovém vydání Lovochemiku. Jelikož se už v té době budou blížit předčasné parlamentní volby, tematických perel k zaznamenání bude jistě bezpočet. ■

VÝZKUM A ROZVOJ / PETR ŠLEMENDA

MINERÁLNÍ HNOJIVA A VÝŽIVA ROSTLIN - ČÁST 1.

Fotosyntéza. Zdroj: Internet

Vážení čtenáři, rád bych se na stránkách Lovochemiku zabýval problematikou minerálních hnojiv a jejich významu pro výživu rostlin. Lovochemie je největším výrobcem minerálních hnojiv v této republice a dle mého názoru by stručný přehled o významu živin obsažených v těchto

hnojivech pro zemědělskou výrobu a rostliny vůbec mohl přispět také k lepšímu povědomí o naší společné práci, tedy výrobě a prodeji hnojiv. Vzhledem k tomu, že tato problematika je poměrně rozsáhlá, rozdělím ji do několika článků.

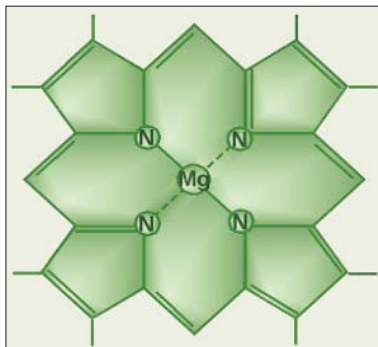
Úvodem je nutno zmínit, že bez přiměřené aplikace hnojiv na intenzivně obdělávané plochy dochází k vyčerpávání zásob živin v půdě a ke snížení výnosů pěstovaných plodin. Živiny, které rostliny čerpají během svého vegetačního období z půdy, se dělí do tří skupin - na hlavní živiny, druhotné živiny a stopové živiny - podle toho, v jakém množství je rostliny potřebují.

Hlavními živinami jsou dusík (N), fosfor (P) a draslík (K).

Mezi **druhotné živiny** patří vápník (Ca), hořčík (Mg) a síra (S).

Stopovými živinami jsou: železo (Fe), mangan (Mn), zinek (Zn), měď (Cu), kobalt (Co), bor (B) a molybden (Mo).

Pokud má rostlina nedostatek kterékoli z těchto živin, strádá. U polních plodin se nedostatek živin projeví na výnosech. Proto musí být výživa rostlin vždy vyvážená. Rostliny přijímají živiny

Chlorofyl. Zdroj: Internet

z „půdního roztoku“, což je půdní voda s rozpuštěnými ionizovanými látkami. Příjem živin probíhá kořenovým systémem.

Dále se zaměříme na dusík (N). Dusík je jednou z nejvýznamnějších živin. Vyskytuje se především v aminokyselinách, které jsou základní stavební jednotkou bílkovin. Dusík je rovněž součástí zeleného barviva chlorofylu, který má nezastupitelnou katalytickou úlohu při fotosyntéze, tedy reakci, kterou přeměňuje rostlina vzdušný oxid uhličitý a vodu za pomoci slunečního záření na cukr a kyslík. Cukry jsou pro rostliny významnou zásobou energie.

Dusík je rostlinami přijímán ve formě nitrátových (NO_3^-) nebo amonných (NH_4^+) iontů obsažených v půdě. Organické formy dusíku jsou mikrobiálními procesy v půdě přeměněny na formy přístupné pro rostliny. O tom v jaké formě je dusík rostlinou přijímán rozhoduje pH půdy. V kyselých půdách převažuje příjem nitrátového dusíku, v alkalických půdách příjem amonného dusíku. Kromě pH je příjem dusíku ovlivněn také mikrobiálními nitrifikačními procesy, kterými je amonný dusík transformován na dusík nitrátový.

Nejrozšířenějšími dusíkatými sloučeninami používanými v zemědělství jsou dusičnan amonný a močovina. Obliba těchto látek spočívá především ve vysoké koncentraci dusíku využitelného pro rostliny, což je z aplikačních důvodů velmi výhodné. Dusičnan amonný obsahuje 35 % N a močovina 46 % N.

V sortimentu Lovochemie je dusičnan amonný hlavní součástí granulovaných hnojiv LAV a LAD s obsahem 27 % dusíku. Roztok dusičnanu amonného se také používá spolu s močovinou pro výrobu kapalného hnojiva DAM, které obsahuje 30 % dusíku.

Hlavním problémem dusíku je jeho malá fixace na půdní substrát, což se týká především nitrátového dusíku. Z toho vyplývají ztráty živin vyluhováním do spodních i povrchových vod. Omezit tyto ztráty je možno několika způsoby. Prvním a nejpoužívanějším způsobem je hnojení ve více dávkách během vegetačního cyklu. Dalším způsobem je použití pozvolna působících hnojiv, kde je dusík vázán ve sloučeninách, ze kterých se pozvolna uvolňuje působením půdních mikroorganismů. Třetím způsobem je zpomalení (inhibice) mikrobiálních procesů v půdě pomocí inhibitorů ureázy a nitrifikace. V sortimentu Lovochemie je hnojivo typu NPK s pozvolna působící dusíkatou složkou LOVOGREEN, které se vyrábí ve výrobě v Městci Králové. Hnojiva s inhibitory nitrifikace se v současné době testují ve spolupráci s SKW Piesteritz ve výzkumném středisku pro aplikační pokusy v Cunnerdorfu.

Pokud Vás informace uvedené v tomto článku zaujaly, těším se na naše další setkání nad touto problematikou v příštím čísle Lovochemiku, tentokrát na téma fosfor. ■

ODBORY / MILENA SMRŽOVÁ

SETKÁNÍ DŮCHODCŮ 2009

Letošní setkání důchodců, našich bývalých zaměstnanců, proběhlo tak jako v letech minulých ve velice dobré atmosféře. Myslím, že každý, kdo se zúčastnil této již tradiční akce, pocítil slavnostní náladu, která se nesla celým odpolednem. I letos zahájily program svým pěveckým vystoupením děti z mateřské školky, poté všechny zúčastněné přivítala a pozdravil generální ředitel společnosti Richard Brabec.

Při dobré kávě, pivu či sklence vína se povídalo, diskutovalo a především vzpomínalo. Milovníci tance

si také určitě přišli na své při hudbě a zpěvu kapely Jitky Dolejšové. Odpoledne uteklo jako voda a po večeri, která jistě přišla vhod, nastalo loučení. Většina měla zajištěn odvoz domů svými příbuznými, ale i autobusové linky zajištěné vedením společnosti byly využity více než v loňském roce.

Nezbývá, než poděkovat všem, kteří přispěli ku zdatu setkání: vedení společnosti, zástupcům ZO OS ECHO, firmě Hrachovec, květinářství paní Novákové, firmě ISS a především všem, kteří se přišli pobavit.

Foto: Eva Živná

Vážení přátelé, dovoluji mi, abych předem mého dopisu pozdravil všechny tvůrce akce „Setkání s důchodci“ ze dne 21. května 2009 na sále Lovochemie. Tato akce byla pro nás důchodce vzorně připravena a setkala se s mimořádným ohlasem u všech přítomných.

Při vstupu do sálu nás příjemně překvapila pěkná květinová výzdoba jak na jevišti, tak na stolech, kde na bělostných ubrusech byly umístěny květiny, což vytvořilo estetiku prostředí pro všechny přítomné.

Věřím, že všichni pořadatelé mohli být hrdí, že se jim vynaložené úsilí vrátilo ve spokojenosti důchodců, neboť nám připravili skutečně pěkné setkání a přáli bychom si setkat se i v příštím roce. Spokojenost s vydařenou akcí bylo vidět z úsměvů a rozzařených obličejů při opuštění sálu.

Na závěr ještě jednou poděkování všem, kteří se na této akci podíleli.

Jaroslav Zdobinský
bývalý pracovník SCHZ
vedoucí dílen (1953 – 1985)
(Redakčně zkráceno)

MALÝ SLOVNÍČEK
POJMŮ

ZDENĚK ŠRÁMEK

Faktoring je forma podnikání specializované faktoringové společnosti, která za odměnu vykupuje od dodavatele pohledávky z prodeje či vývozu zboží a na vlastní účet zabezpečuje jejich inkaso.

Fiskální (hospodářský) rok se odlišuje od kalendářního roku jiným stanovením ročního období pro výpočet výkonů a všech hospodářských ukazatelů (např. od 1. 4. do 31.3.).

Font je typografický termín, který se používá v počítačové sazbě, specifický grafický styl textu.

Franko vyplacené na označené místo (franko sklad).

Fúze je splynutí dvou či více firem; představuje významný koncentrační trend rovněž v obchodní podnikatelské oblasti; při fúzi může být jeden z původních subjektů zachován, nebo se vytvoří nový subjekt při zrušení ostatních fúzovaných.

SPORT / MICHAL BAJI

ZÁVOD DRAČÍCH LODÍ ANEB JAK LOVOSIČTÍ BOJOVALI S LOVOSICKÝMI

Jedno sobotní květnové odpoledne se pro dvacítku odvážných z Lovochemie stalo dnem měření sil při závodě dračích lodí. Celý závod se konal, stejně jako vloni touto dobou, v rámci Dragonboat Grand Prix 2009 na umělém kanále v Račicích.

Nejprve se zdálo, že bojovníkům z Lovochemie nebude přát počasí, ale v průběhu odpoledne ustaly srážky a slunce občas vykouklo zpoza hustých tmavých oblaků. Na kanále se utkalo celkem 24 posádek dračích lodí v závodě na 200 metrů a konkurence byla

Na tváři úsměv - už se těšíme!

Foto: Přemysl Živný

opravdu svalnatá. Závod začal soubojem profesionálních draků a kolem 12. hodiny vše vypuklo pro nás, profesionální amatéry. Nejprve bylo potřeba vybojovat co nejlepší výsledky ve dvou rozjíždkách, z nichž rozhodoval lepší čas a měl nás poslat do finálové skupiny. Pro ty, kteří dračí loď nikdy neviděli, je nyní ten správný okamžik, abych ji stručně popsal. Je to ne příliš stabilní prodloužená kanoe s dračím ocasem na zádi a dračí hlavou na přídi a naskládá se do ní 20 borců a jeden bubeník, v našem případě sympatická bubenice. Ten je posazen za hlavou draka, zády ke směru jízdy a plní velmi důležitou úlohu. Jeho úkolem nebylo, jak by si někdo mohl myslet, něžně vytukávání rytmu samby, ale pořádný nářez v po-

době hlubokých, dunivých a jasně slyšitelných úderů za doprovodu silného řevu. Zvuky vyluzující hlasivky bubenice se v průběhu sprintu na 200 metrů postupně měnily, zřejmě v závislosti na změně výrazu v našich tvářích, a proto bubenice téměř přišla o hlas. Ale od začátku.

Všemu předchází povel startujícího rozhodčího: „Start do deseti sekund“ a výstřel, který se nese vzduchem ve znamení vítězství. Následuje asi minuta, po kterou nikdo nevnímá nic jiného než pádlo své a kolegy před sebou. Pouze všude stříkající voda alespoň mně chvílemi připomíná, že loď je nadnášena touto životadárnou tekutinou a vyvrací představu, že se odrážíme pádlem od země. Bořím pádlo pod hladinu. Po vytažení přesunuji k přídi loď, jak nejrychleji to jde. Vše se opakuje znovu a znovu. Střídavě se doháníme v tempu s kolegou vedle mě.

Po dvou rozjíždkách, které nás zařadily do skupiny s týmy „Město Lovosice“ a „Norský skok“ jsme se s nimi utkali ve finálovém klání, v němž jsme Město Lovosice, obrazně řečeno, rozsekali a tým Norský skok statečně a nekompromisně tlačili před sebou až do cíle. Nakonec tedy soupeřili lovosičtí s lovosickými a posádka Lovochemie vybojovala s časem 56:91 krásné 22. místo.

Všem jmenovaným dračím a dračkám díky a zdar!

Dračice: Simona Slavíková, Monika Bencsová, Eva Živná, Lenka Steinová, Martina Sodomková, Iveta Navrátilová, Mirka Šimonová

Drači: Jiří Svoboda, Michal Baji, Petr Šlemenda, Jiří Kmoníček, Petr Stein, Lukáš Mrázek, František Zeman, Jiří Kučera, Filip Auinger, Jan Chotětický, Vladislav Smrž, Zbyšek Pařez, Petr Krejčí, Tomáš Klečka

Start - a jdeme na to!

Foto: Přemysl Živný

TURISTIKA / MILOŠ VODIČKA

LOVOSIČTÍ TURISTÉ OSLAVILI 50. VÝROČÍ

V sobotu 23. května 2009 oslavil Klub českých turistů Lovosice historické výročí. Před padesáti lety se sešlo 28 přátel turistiky na vrcholu Lovoše, aby založili samostatný turistický odbor. Dnes má Klub Českých Turistů v Lovosicích 106 členů, z toho je 20 členů Turistického oddílu mládeže (TOM).

Klub sdružuje zájemce o aktivní poznávání krás naší republiky, ale pořádá akce i za jejími hranicemi. Do

podvědomí obyvatel Lovosic je klub nejčastěji zapsán jako organizátor zimních lyžařských zájezdů a hlavně jako majitel a správce turistické chaty na vrcholu Lovoše.

Sobotní slavnostní členská schůze se uskutečnila na výletní lodi Porta Bohemica. Za slunečného odpoledne se na palubu nalodilo přes sto členů KČT Lovosice a také pozvaní hosté. Během projížďky jedním z nejkrásnějších míst naší oblasti – Portou

Bohemickou proběhla oficiální část programu. V ní předsedkyně KČT Milena Šiklová přivítala všechny přítomné, seznámila je ve stručnosti s historií našeho klubu a poté ocenila práci zasloužilých členů klubu pánů Letoše, Hrině, Linka a paní Kubátové. Ocenění byli i členové, kteří se zasloužili o dobrou úroveň chaty Lovoš, pánové Pleskot, Mareš, Janata, Radoň, Rössler a také pan Schejbal vedoucí oddílu TOM. Ocenění obdrželi nádherné publikace – jak jinak než s turistickou tematikou.

V té neoficiální části pak účastníci okusili specialitu lodního šéfkuchaře a mohli se pobavit i zatancovat si při hudbě na palubě i v podpalubí. Protože počasí nám přálo měrou vrchovato, všichni účastníci této slavnostní plavby byli spokojeni a těšili se na další akce svého klubu.

Pohoda na lodi.

Foto: Miloš Vodička

SPORT / MAREK TREFNÝ

LOVOSICKÝ BASKETBAL OPĚT DRUHOLIGOVÝ!

Lovosickým basketbalistkám se podařil skvělý úspěch! V kvalifikaci o 2. ligu basketbalu se jim podařilo svého soupeře z Tachova v součtu 2 utkání porazit a družstvo postoupilo do 2. ligy.

Na začátku sezóny se v družstvu žen sešly bývalé ligové dorostenky a hráčky, které již soutěž žen hrály. Bylo potřeba družstvo sehrát, dát dohromady zkušenosti a mládí. Družstvo žen hrálo v uplynulé sezóně oblastní přebor středních Čech. Soutěž byla kvalitně obsazena, hrálo v ní celkem 13 celků. Pro lovosické ženy to byla velká a cenná herní zkušenost, když po pěkných výkonech obsadily 6. místo. Po předkole o postup do kvalifikace porazily Lo-

vosice družstvo Loun a již jim nic nebránilo zúčastnit se kvalifikace o ligu. Za soupeřky měly družstvo Tachova. V prvním utkání se střetly oba celky v Lovosicích, hráčky využily domácího prostředí a bojovným a kolektivním výkonem doslova převálcovaly soupeřky z Tachova. Již v první části hry byl rozdíl 17 bodů. Domácí hráčky se dostaly do herní pohody a svůj bodový náskok stále zvyšovaly. Celkové vítězství o 37 bodů byl velice slibný náskok před od-

Jsme ve druhé lize!

Foto: Archiv klubu

vetou v Tachově. Tam jely lovosické hráčky ihned druhý den. Utkání bylo zpočátku velice opatrné, ale domácí hráčky začaly dávat koše a hostům se moc nedařilo. Celé utkání bylo velice bojovné, domácí hráčky chtěly hostům postup co nejvíce znepříjemnit, ale Lovosice si již účast v lize nenechalyazit a přes prohru o jeden bod nakonec postoupily.

Výsledky:

Lovosice - Tachov 80 : 43, Tachov - Lovosice 58 : 57

Pod vedením trenérky Věry Lahovské hrálo družstvo žen ve složení Pišlová Veronika (287 bodů v sezoně), Miková Eliška (258), Punčochářová Petra (231), Mrvíková Michaela (210), Lahovská Barbora (174), Lukášová Blanka (98), Šebová Hana (85), Janžurová Lucie (74), Udatná Veronika (57), Blašková Martina (50), Matulková Marie (37).

Lovosickým ženám gratulujeme a přejeme spoustu úspěchů ve 2. lize!

TURISTIKA / DANIEL ZELENKA

VÝLET DO „PEKLA“

Cesta „Peklem“.

Foto: Daniel Zelenka

Dnes se opět, po delší době, při našem putování vydáme do vzdálenějších míst. Vyrazíme na zhruba desetikilometrový výlet do okolí České Lípy, konkrétně do údolí Robečského potoka, jistě známějšího spíše jako Národní přírodní památka „Peklo“.

Po té, co vlakem dorazíme na českolipské hlavní nádraží, zamíříme kolem zastávky MHD do centra České Lípy, abychom zhruba po 300 metrech narazili na rozcestník s červeně značenou trasou do obce Zahradky. Přejdeme silnici a již po své levé ruce hledáme ne příliš dobře vyznačenou odbočku směrem pod železniční most.

Procházíme městskou periferii, která se brzy promění na průmyslovou zónu s množstvím nevzhledných hranatých

staveb. Zhruba po dvou kilometrech opustíme asfaltovou silnici a zamíříme opět směrem vlevo, abychom si mohli prohlédnout nejen řadu zdejších rybníků, permanentně obsypaných „tichými blázny“, ale i třeba povzbudit místní fotbalový tým, právě zahajující významný turnaj na svém hřišti.

Pohodlnou lesní cestou pokračujeme dále kolem vodojemu a zvolna se přibližujeme k rozcestí „U skautské skály“, kde to opravdové „Peklo“ teprve začíná. Společně s potokem vstoupíme do hlubokého údolí, jehož stěny jsou vytvořeny z druhohorních kvádrových pískovců, kde se zvětřováním vytvořily nejroztočivější povrchové tvary. Přes několik lávek postupujeme malebným údolím se zbytky lužního lesa kolem

mnoha popadaných starých stromů a četných hnízdišť ptáků.

Pokud vyrazíme na tento výlet časně zjara (letos se Vám to již nejspíš nepodaří), můžete vedle skal, lišejníků, jeskyní a meandrů potoka obdivovat tisíce bílých květů bledulí, které zde každoročně jinak stinné údolí doslova rozzáří. Aby Vaše zážitky ze zdejší přírody byly co nejhlubší, nezapomeňte se na cestu vybavit vhodným obutím, některé úseky pěšiny jsou totiž i v tom nejparnějších letech stále kluzké a blátivé.

A aby naše dnešní zážitky neskončily příchodem do osady Karba, kde optická závořa započítá naši návštěvu údolí a odkud nás žlutá značka může po mírném stoupání přivést k železniční zastávce, pokračujeme po červeně značce dál do centra Zahradek u České Lípy.

Míjíme zajímavý skalní útvar s těsně nalepenou zahradní chatkou, podcházíme 24 metrů vysoký a 209 metrů dlouhý železniční most a již brzy si prohlédneme jeskyni „Zdař bůh“, abychom potom dlouhou alejí mohli zvolna vystoupat až ke zdejšímu zámku. Bohužel jej na počátku roku 2003 zachvátil mohutný požár a přišel nejen o svou střechu, ale i přes to se v jeho okolí každý rok koná řada zajímavých kulturních akcí, z nich nejvýznamnější jsou každoročně pořádané „Zahrádecké slavnosti“ (letos v sobotu 22. srpna).

A nyní již zbývá náš výlet zakončit drobným občerstvením, proto se od zámku vydáme podle vůně pečených klobás (nebo podle směrovek) za tradičním kulinářským zážitkem (v době naší návštěvy bylo v obci v provozu jen

toto občerstvení, ani jedna ze zdejších dřívě vyhlášených restaurací nebyla otevřena). A na zahrádce hospůdky si příjemně zkrátíme čekání na další vlakový spoj. Jenom se nenechme opojnou vůní klobás omámit tak, abychom přestali sledovat čas. Vždyť nás čeká ještě asi dvacetiminutová procházka směrem vpravo po hlavní silnici k místní vlakové zastávce!

Více na: <http://www.zahradkycl.cz>

„ZAMĚSTNANECKÝ DEN NARUBY“

„Vážené kolegyně, vážení kolegové, poslední dobou hovoříme často o (ne) pořádku v areálu Lovochemie. A protože slova mají být podpořena činy, rád bych Vás pozval na „Zaměstnanecký den naruby“. Cílem akce je „adoptovat“ úsek areálu, na který nemůžeme být zrovna hrdí, a zkusit ho vylepšit. Jsem si jist, že se nám pak bude víc líbit. Vedlejším, ale neméně důležitým efektem bude setkání s kolegy

z různých provozů a oddělení, včetně zástupců vedení a možnost si s nimi popovídat i mimo oficiální příležitosti. Jako malou odměnu proto nabízíme následně večerní posezení při dobrém jídle a pití. Chtěl bych zdůraznit, že akce je opravdu zcela DOBROVOLNÁ a neúčast na ní nebude mít žádné personální dopady :-). Těším se, že se s Vámi potkám. Richard Brabec, generální ředitel“

Zámek v Zahradkách sloužil pražské Karlově univerzitě pro zahraniční studenty.
Foto: Daniel Zelenka

SKUPINA / VLADISLAV SMRŽ

ZAMĚSTNANCI UŠETŘÍ S AGROFERTEM

Po loňském úspěchu s ochutnávkou produktů Kosteckých uzenin a rostoucímu zájmu zaměstnanců po zvýhodněném nákupu kosteckých výrobků bylo rozhodnuto představit zaměstnancům jednotlivých společností výrobky i dalších společností v rámci Skupiny Agrofert. Agrofert je jistě zajímavou skupinou nejen pro své obchodní partnery, ale měl by být i zajímavou skupinou pro své zaměstnance – spotřebitele. Vždyť se značkami Olma, Penam či jinými se každodenně setkáváme i ve svém soukromém životě. V letních měsících proto vypukne akce nazvaná „Ušetř s Agrofertem“ uspořádaná ve spolupráci se společnostmi Penam, Kostecké uzeniny, Olma, ZVOS a Agrotec Hustopeče.

Vedle propagace těchto společností je však hlavním cílem nabídnout zaměstnancům možnost nákupu výrobků skupiny za zvýhodněnou cenu. Některé prodejní akce podpoří i ochutnávka vybraných dobrot. Vedlejším efektem bude představení jednotlivých společností a jejich výrobků našim zaměstnancům. Pozornost je zaměřena na firmy, které mají co nabídnout konečnému spotřebiteli. Postupně se v letních měsících v Lovochemii a Preolu představí se svými výrobky Penam a Kostecké uzeniny, na ně budou navazovat Olma a ZVOS. Svou prezentaci připravuje i Agrotec.

Přejeme tedy všem dobrou chuť a výhodný nákup!

Z
A
M
Ě
S
T
N
A
N
E
C
K
Ý
D
E
N
N
A
R
U
B
Y

Také Vám připadá, že se náš areál často podobá smetišti?

Máte chuť a vůli s tím něco udělat?

Přijďte ve čtvrtek 18. 6. 2009 ve 14:00 hodin do vestibulu budovy GŘ Lovochemie

Co s sebou:

- dobrou náladu
- chuť pracovat
- pohodlné oblečení na převlečení

Co můžete očekávat:

- utužení sympatického kolektivu
- zlepšení vzhledu areálu
- dobrý pocit z dobře vykonané práce
- závěrečné posezení u lahodného moku a grilované pochoutky (zdarma) v restauraci **U Kašpara** v Lovosicích (přesun do restaurace přibližně v 18:00 hodin, odvoz do 10 km zajištěn)

„Všechny dobré zásady jsou již napsány.
Nyní ještě zbývá je uskutečnit.“
(Pascal)

Svou dobrovolnou účast potvrďte do 11. 6. 2009 na tel.: 416 56 3760, mobil: 736 507 245, e-mail: eva.falova@lovochemie.cz nebo osobně.

Zaměstnanecký den naruby je podpořen osobní účastí GŘ a PM Lovochemie.

Z ARCHIVU ALEXANDRA VOPATA BÝVALÍ ŘEDITELÉ PODNIKU

Vypadají jako Tři králové, ale nejsou to Tři králové. Jsou to v družném hovoru diskutující bývalí tři ředitelé, zasazení do různých historických etap závodu. Ten prostřední, ještě z dob SCHZ je Ing. Kessler, ředitelující v letech 1961 – 1970. Na levé straně je zakladatel Lovochemie Ing. Kasper jako ředitel v letech 1990 – 1993 a poslední je jeho pokračovatel Ing. Vybíral v letech 1993 – 1996 na pravé straně.

Na tomto snímku poznají bývalé ředitele jen starší pamětníci. Jsou to dva „Františkové“, ten stojící je Ing. Vítek (ve funkci ředitele v letech 1975–1984) a po jeho levici sedící je jeho nástupce Ing. Mikula (ve funkci ředitele v letech 1984–1990).

OPRAVA

V minulém čísle jsme u článku o záchranné stanici Falco uvedli chybný text DMS. Správný text zní: DMS ZVIREVNOUZI LITOMERICE. DMS posílejte na: 8777.

SUDOKU / MILENA SMRŽOVÁ

Květnového luštění sudoku se zúčastnilo 16 soutěžících a všechny odevzdané hry byly vyřešeny správně. Při losování měly tentokrát více štěstí ženy. Výhru si mohou vyzvednout (nejlépe po telefonické domluvě na vnitropodnikové telefonní lince 3733) v kanceláři ZO OS ECHO tyto výherkyně: Slavíková Simona (OŘJ), Bělochová Eva (ŽD) a Povová

Naděžda (VH). Blahopřejeme!

Nové hry

Na vyluštění a odevzdání nových her máte poměrně dost času, a to až do konce letních prázdnin. I tak se budeme těšit na plnou schránku správně vyřešených sudoku.

Přejeme pěkné léto a nezapomeňte, že sudoku je dobrý kamarád za každého počasí.

FOTOSOUTĚŽ

Vítězná fotografie loňského ročníku. Foto: Josef Šklíba

Redakční rada vyhláší stejně jako v loňském roce letní fotosoutěž na téma

„Léto budiž pochváleno 2009“

Fotografie s uvedením jména autora a příslušného oddělení, názvem, místem a časem pořízení fotografie zasílejte nejpozději do 23. října 2009 na adresu lovochemik@lovochemie.cz nebo můžete vhodit řádně označené fotografie do schránky Firemní kultury a Lovochemiku na hlavní vřátnici. Fotografie mohou mít jak digitální, tak klasickou podobu. Hodnotí se zajímavost záběru a kvalita fotografie. Nejzajímavější fotografie budou uveřejněny v Lovochemiku a odměněny!

Na Vaše fotografie se těší a krásné léto přeje Vaše redakční rada.

KULTURNÍ STŘEDISKO „LOVOŠ“ LOVOSICE ČERVEN 2009

Neděle 14. června

Divadlo Kašpar s představením na lodi TAJEMSTVÍ - ROZMARNÉ LÉTO

Kotviště - areál Jachetního oddílu, vstupné 200 Kč.

Středa 17. června

PROMENÁDNÍ KONCERT

Hraje orchestr Kulturního střediska „Lovoš“ - řídí Josef Turek.

Václavské náměstí, v 16,30 hodin.

Pátek 19. června

TŘI SESTRY, Gambrinus Tour 2009

Areál „Osmička“, v 17 hodin, vstupné 245 Kč.

De Bill Heads, Doctor PP, E!E, Vynález Zkázy.

Předprodeje: KS Lovoš, Infocentrum, Rock klub Gambrinus.

Úterý 23. června

PROMENÁDNÍ KONCERT

Hraje Dechová harmonie pod vedením MgA. Jiřího Lhotského.

Václavské náměstí, v 17 hodin.

Připravujeme na červenec – FILMOVÉ LÉTO na „Osmičce“.

Změna programu vyhrazena.

VÝZVA!!!

Prosíme o spolupráci při přípravě čísla k 20. výročí „Sametové revoluce“. Máte-li jakýkoliv zajímavý materiál - dokumenty, fotografie či jiné předměty - k průběhu „Sametové revoluce“, ať už zde v podniku nebo v okolí (Lovosice, Litoměřice, ...), který byste byli ochotni poskytnout ke zdokumentování, prosím, ozvěte se buď mailem na adresu lovochemik@lovochemie.cz nebo na tel. číslo 416 563 284. Všechny materiály v pořádku vrátíme. Děkujeme předem za pomoc!

JUBILEA

Své životní jubileum oslaví

v červnu

Bohdan Götz, chemik, DAM
Ivana Krejčová, vedoucí referent komerce, ŽD
Helena Lachmanová, asistentka, ÚVR
Danuše Hubená, železničář, ŽD
Roman Satrapa, vrchní mistr, NPK

Pracovní výročí oslaví

20 let zaměstnání v podniku

Ladislav Vaníček, mechanik MaR zařízení, údržba ASŘTP

V červnu odchází

do starobního důchodu

Václav Urban, hasič z podnikového HZS

Všem našim spolupracovníkům přejeme pevné zdraví a hodně úspěchů!

V květnu nastoupila

Jitka Svobodová, obchodní referent, OE

Přejeme mnoho úspěchů v novém zaměstnání

STŘEDNĚ TĚŽKÉ

2	7	4	3	6	9	1	5	8
6	8	5	4	1	7	3	9	2
1	3	9	2	5	8	7	4	6
5	4	1	6	3	2	9	8	7
9	2	8	7	4	5	6	3	1
7	6	3	9	8	1	5	2	4
8	1	7	5	9	4	2	6	3
4	5	6	1	2	3	8	7	9
3	9	2	8	7	6	4	1	5

TĚŽKÉ

7	9	5	8	4	1	2	6	3
2	3	6	5	9	7	1	4	8
1	8	4	3	6	2	9	7	5
9	2	7	4	1	8	3	5	6
6	1	8	2	3	5	4	9	7
4	5	3	6	7	9	8	2	1
5	6	2	1	8	4	7	3	9
3	7	1	9	2	6	5	8	4
8	4	9	7	5	3	6	1	2

STŘEDNĚ TĚŽKÉ

3			6	8	2			
	1		9	5				
							9	
	4		7				1	8
		6				3		
2	3				1		7	
	9							
			6	9		8		
			3	2	7			1

TĚŽKÉ

		3		6		8		9
9		8			4			
	4							
			1	8	3	6	9	
7								8
	9	6	7	2	5			
							1	
			4			9		2
6	2		1		7			